

SKLEPI

SKLEP SVETA

z dne 19. decembra 2011

o okvirnem programu Evropske skupnosti za atomsko energijo za dejavnosti na področju jedrskih raziskav in usposabljanja (2012–2013)

(2012/93/Euratom)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in zlasti člena 7 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije po posvetovanju z Znanstveno-tehničnim odborom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Skupna nacionalna in evropska prizadevanja na področju raziskav in usposabljanja so bistvenega pomena za pospeševanje in zagotavljanje gospodarske rasti in blaginje državljanov Evrope.

(2) Okvirni program Evropske skupnosti za atomsko energijo za dejavnosti na področju jedrskih raziskav in usposabljanja v obdobju 2012–2013 (v nadaljnjem besedilu: okvirni program) bi moral dopolnjevati druge ukrepe Evropske unije na področju raziskovalne politike, ki so potrebni za izvajanje strategije Evropa 2020, ki jo je 17. junija 2010 sprejel Evropski svet, zlasti tiste ukrepe, ki zadevajo izobraževanje, usposabljanje, konkurenčnost in inovacije, industrijo, zaposlovanje in okolje.

(3) Okvirni program bi moral temeljiti na dosežkih sedmega okvirnega programa, ki je bil sprejet s Sklepom Sveta 2006/970/Euratom z dne 18. decembra 2006 o sedmem okvirnem programu Evropske skupnosti za atomsko energijo (Euratom) za dejavnosti na področju jedrskih raziskav in usposabljanja (2007–2011) ⁽³⁾, hkrati pa bi moral vsebovati potreben večji poudarek na jedrski varnosti ter s tem prispevati k preusmeritvi jedrskih raziskav. Poleg tega bi moral prispevati k ustvarjanju Evropskega raziskovalnega prostora ter razvijanju ekonomije in družbe znanja v Evropi.

(4) Okvirni program bi moral prispevati k uresničevanju Unije inovacij, ene od vodilnih pobud v okviru strategije Evropa 2020, ki je bila sprejeta s sklepi Sveta z dne 25. in 26. novembra 2010 in sicer s krepitvijo konkurence za znanstveno odličnost in pospešenim uvajanjem glavnih inovacij na področju jedrske energije, zlasti pri fuziji in jedrski varnosti, ter tako prispevati k reševanju izzivov, povezanih z energijo in podnebnimi spremembami.

(5) V zvezi z energetske politiko za Evropo je Evropski svet na zasedanju 8. in 9. marca 2007 potrdil, da se mora vsaka posamezna država članica sama odločiti, ali bo uporabljala jedrsko energijo, ter poudaril, da je treba ob tem nadalje izboljševati jedrsko varnost in ravnanje z jedrskimi odpadki. Prav tako se priznava, da ima jedrska energija v nekaterih državah članicah danes vlogo "premostitvene tehnologije".

(6) Kljub možnemu vplivu jedrske energije na oskrbo z energijo in gospodarski razvoj lahko hude jedrske nesreče potencialno ogrozijo človekovo zdravje. Zato bi bilo treba v okvirnem programu največjo možno pozornost nameniti vidikom jedrske varnosti in po potrebi zaščite. Vidiki zaščite v okvirnem programu bi morali biti omejeni na neposredne ukrepe Skupnega raziskovalnega središča (JRC).

(7) Evropski strateški načrt za energetske tehnologije (načrt SET) iz sklepov Sveta z dne 28. februarja 2008 je spodbudil hitrejši razvoj palete nizkoogljčnih tehnologij. Evropski svet je na zasedanju 4. februarja 2011 sklenil, da bodo Unija in njene države članice spodbujale naložbe v obnovljive vire energije ter v varne in trajnostne nizkoogljčne tehnologije ter se posvetile izvajanju prednostnih nalog na področju tehnologije, kot so zastavljene v Evropskem strateškem načrtu za energetske tehnologije (načrtu SET).

(8) Skupnost je pripravila enoten in celosten program raziskav na področju fuzije, ki prevzema v svetu vodilno vlogo pri razvoju fuzije kot vira energije.

(9) Po Sklepu Sveta z dne 20. decembra 2005 je Skupnost 11. maja 2006 pristopila k okvirnemu sporazumu Mednarodnega foruma četrte generacije reaktorjev (GIF). Ta forum usklajuje večstransko sodelovanje v raziskavah

⁽¹⁾ Mnenje z dne 17. novembra 2011 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Mnenje po neobveznem posvetovanju.

⁽²⁾ UL C 318, 29.10.2011, str. 127. Mnenje po neobveznem posvetovanju.

⁽³⁾ UL L 400, 30.12.2006, str. 60.

predprojektne zasnove pri številnih naprednih jedrskih sistemih, njegov namen pa je tudi zadovoljivo reševati vprašanja jedrske varnosti, odpadkov, širjenja jedrskega orožja in javnega mnenja, ki so pomembna za okvirni program.

- (10) Svet v svojih sklepih o potrebi po kompetencah na jedrskem področju, ki jih je sprejel na zasedanju 1. in 2. decembra 2008, priznava, da je bistveno, da se v Skupnosti ohrani visoka raven izobraževanja na jedrskem področju.
- (11) Komisija je leta 2010 prejela končna poročila o zunanji oceni izvajanja in rezultatov dejavnosti Skupnosti na področju jedrskih raziskav v obdobju 2007–2009, ki zajemajo tako neposredne kot posredne ukrepe.
- (12) Izvedba projekta ITER v Evropi v skladu s sporazumom z dne 21. novembra 2006 o ustanovitvi Mednarodne organizacije za fuzijsko energijo ITER za skupno izvajanje projekta ITER ⁽¹⁾ bi morala biti v sklopu okvirnega programa v središču raziskovalnih dejavnosti na področju fuzije.
- (13) Dejavnosti Skupnosti za izvedbo projekta ITER, zlasti dejavnosti, ki so potrebne za izgradnjo reaktorja ITER v kraju Cadarache ter za raziskave in razvoj na področju tehnologije ITER v času trajanja okvirnega programa, mora v skladu z Odločbo Sveta 2007/198/Euratom z dne 27. marca 2007 o ustanovitvi Evropskega skupnega podjetja za ITER in razvoj fuzijske energije ter dodelitvi prednosti le-temu ⁽²⁾ usmerjati Evropsko skupno podjetje za ITER in razvoj fuzijske energije.
- (14) Pri raziskovalnih dejavnostih, ki jih podpira ta okvirni program, bi morali zagotoviti spoštovanje temeljnih etičnih načel, vključno z načeli iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
- (15) Ta sklep bi moral za celotno obdobje trajanja okvirnega programa določiti finančni okvir, ki v letnem proračunskem postopku predstavlja prednostni referenčni okvir za proračunski organ v smislu točke 37 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju ⁽³⁾.
- (16) JRC bi moralo prispevati k zagotavljanju znanstvene in tehnološke podpore – ki upošteva zahteve uporabnika – za oblikovanje, razvoj, izvajanje in spremljanje politik Unije z večjim poudarkom na raziskovanju na področju varnosti in zaščite. V tem pogledu bi moral JRC na svojih

specifičnih področjih pristojnosti še naprej delovati kot neodvisno referenčno središče za znanost in tehnologijo v Uniji. JRC bi moral zlasti imeti potrebno zmogljivost za zagotavljanje neodvisnega znanstvenega in tehničnega strokovnega znanja na področju jedrskih nezgod in nesreč.

- (17) Mednarodna in svetovna razsežnost evropskih raziskovalnih dejavnosti je pomembna z vidika medsebojnih koristi. Možnost sodelovanja v okvirnem programu bi morale imeti države, ki so v ta namen sklenile potrebne sporazume, na ravni projektov in na podlagi vzajemnih koristi pa tudi subjekti iz tretjih držav in mednarodnih organizacij za znanstveno sodelovanje.
- (18) Okvirni program bi moral prispevati k širitvi Unije, in sicer z zagotavljanjem znanstvene in tehnološke podpore državam kandidatkam za izvajanje pravnega reda Unije ter za njihovo vključevanje v Evropski raziskovalni prostor.
- (19) Sporočilo Komisije z dne 26. marca 2009 o jedrskem neširjenju priznava vlogo JRC pri raziskavah in usposabljanju na področju jedrske zaščite.
- (20) Sprejeti bi bilo treba tudi ustrezne ukrepe za preprečevanje nepravilnosti in goljufij ter za povračilo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti ⁽⁴⁾, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi ⁽⁵⁾, in Uredbo Sveta (Euratom) št. 1074/1999 z dne 25. maja 1999 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) ⁽⁶⁾ -

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Sprejetje okvirnega programa

Sprejme se večletni okvirni program za dejavnosti na področju jedrskih raziskav in usposabljanja (v nadaljnjem besedilu: okvirni program) za obdobje od 1. januarja 2012 do 31. decembra 2013.

Člen 2

Cilji

1. Okvirni program, ki temelji na Evropskem raziskovalnem prostoru, sledi splošnim ciljem, določenim v členu 1 in členu

⁽¹⁾ UL L 358, 16.12.2006, str. 62.

⁽²⁾ UL L 90, 30.3.2007, str. 58.

⁽³⁾ UL C 139, 14.6.2006, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 312, 23.12.1995, str. 1.

⁽⁵⁾ UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

⁽⁶⁾ UL L 136, 31.5.1999, str. 8.

2(a) Pogodbe, s posebnim poudarkom na jedrski varnosti in zaščiti ter zaščiti pred sevanjem, ter hkrati prispeva k oblikovanju Unije inovacij.

2. Okvirni program zajema dejavnosti Skupnosti na področju raziskav, tehnološkega razvoja, mednarodnega sodelovanja, razširjanja tehničnih informacij, uporabe rezultatov raziskav ter usposabljanja, ki so določene v dveh posebnih programih.

3. Prvi posebni program zajema naslednje posredne ukrepe:

(a) raziskave fuzijske energije z namenom razvijanja tehnologije za varen, trajnosten, okoljsko odgovoren in gospodaren vir energije;

(b) jedrsko fisijo in varnost ter zaščito pred sevanjem z namenom izboljšanja zlasti varnosti jedrske fisije in drugih možnosti uporabe sevanja v industriji in medicini ter ravnanja z jedrskimi odpadki.

4. Drugi posebni program zajema neposredne raziskovalne dejavnosti Skupnega raziskovalnega središča (JRC) na področju ravnanja z jedrskimi odpadki, vpliva na okolje ter varnosti in zaščite.

5. Cilji in splošne smernice posebnih programov so določeni v Prilogi I.

Člen 3

Najvišji znesek in deleži, dodeljeni vsakemu posebnemu programu

Znesek za izvajanje okvirnega programa znaša največ 2 560 270 000 EUR. Ta znesek se razdeli na naslednji način (v EUR):

(a) za posebni program iz člena 2(3), ki se izvede s posrednimi ukrepi:

— raziskave fuzijske energije	2 208 809 000 EUR ⁽¹⁾ ;
— jedrska fisija, varnost in zaščita pred sevanjem	118 245 000 EUR;

(b) za posebni program iz člena 2(4), ki se izvede z neposrednimi ukrepi:

— jedrske dejavnosti JRC	233 216 000 EUR.
--------------------------	------------------

Podrobna pravila za finančno udeležbo Skupnosti v okvirnem programu so določena v Prilogi II.

Člen 4

Zaščita finančnih interesov Unije

Za ukrepe Skupnosti, ki se financirajo v skladu s tem sklepom, se v primeru kakršne koli kršitve določb zakonodaje Unije, vključno s kršitvami pogodbenih obveznosti iz okvirnega programa, ki so posledica dejanja ali opustitve dejanja s strani gospodarskega subjekta in zaradi neupravičenih izdatkov ogrozijo ali bi lahko ogrozile splošni proračun Evropske unije ali proračune, ki jih upravlja Evropska unija, uporabljata uredbi (ES, Euratom) št. 2988/95 in (Euratom, ES) št. 2185/96.

Člen 5

Temeljna etična načela

Vse raziskovalne dejavnosti iz okvirnega programa se izvajajo v skladu s temeljnimi etičnimi načeli.

Člen 6

Spremljanje, ocena in pregled

1. Komisija stalno in sistematično spremlja izvajanje okvirnega programa in njegovih posebnih programov ter redno poroča o rezultatih tega spremljanja in te rezultate redno razširja. V začetku leta 2013 bo Svetu predloženo posebno poročilo o spremljanju, namenjeno izvajanju dejavnosti iz okvirnega programa, ki so povezane z jedrsko varnostjo in zaščito.

2. Po zaključku okvirnega programa Komisija neodvisnim strokovnjakom naroči, da do 31. decembra 2015 izvedejo zunanjo oceno utemeljitve, izvedbe in dosežkov programa. Komisija zaključke te ocene skupaj s svojimi pripombami pošlje Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.

Člen 7

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati tretji dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 19. decembra 2011

Za Svet

Predsednik

M. KOROLEC

⁽¹⁾ V tem skupnem znesku bo zagotovljenih dovolj sredstev za dejavnosti, ki niso povezane z izgradnjo reaktorja ITER in so navedene v Prilogi I.

PRILOGA I

ZNA NSTVENI IN TEHNOLOŠKI CILJI, TEME IN DEJAVNOSTI

UVOD

Okvirni program za obdobje 2012–2013 je sestavljen iz dveh delov, ki ustrezata "posrednim" ukrepom v zvezi z raziskavami fuzijske energije, jedrsko fisijo in zaščito pred sevanjem ter "neposrednim" raziskovalnim dejavnostim Skupnega raziskovalnega središča.

I.A. RAZISKAVE FUZIJSKE ENERGIJE

Cilj

Razvijanje osnov znanja za izgradnjo prototipskih reaktorjev za elektrarne, ki so varne, trajnostne, okoljsko vzdržne in gospodarne, ter izgradnja mednarodnega termonuklearnega poskusnega reaktorja (ITER) kot pomemben korak na poti k temu cilju.

Utemeljitev

Fuzija lahko v naslednjih nekaj desetletjih pomembno prispeva k uresničitvi trajnostne in varne oskrbe z energijo v Uniji. Njen uspešen razvoj bi zagotovil energijo, ki je varna, trajnostna in okolju prijazna. Dolgoročni cilj evropskih raziskav na področju fuzije, ki zajemajo vse dejavnosti držav članic in pridruženih tretjih državah na področju fuzije, je skupna izgradnja gospodarnih prototipskih reaktorjev za elektrarne, ki izpolnjujejo te zahteve.

Prva prednostna naloga v strategiji za doseg dolgoročnega cilja je izgradnja reaktorja ITER (velikega poskusnega objekta, ki bo dokazal znanstveno in tehnično izvedljivost proizvodnje energije s fuzijo), temu pa bo sledila izgradnja "predstavitvene" fuzijske elektrarne (DEMO). Izgradnjo reaktorja ITER bodo spremljali ciljno usmerjen program v podporo R&R za ITER in omejene dejavnosti v zvezi s fizikalno-tehnološkimi osnovami, ki so potrebne za elektrarno DEMO.

Svetovna razsežnost raziskav in razvoja na področju fuzije je odražena v Sporazumu z dne 21. novembra 2006 o ustanovitvi Mednarodne organizacije za fuzijsko energijo ITER za skupno izvajanje projekta ITER in v Sporazumu med Vlado Japonske in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo o skupnem izvajanju dejavnosti širšega pristopa na področju raziskav fuzijske energije⁽¹⁾.

Prav tako se mednarodno sodelovanje odvija v okviru osmih dvostranskih sporazumov o sodelovanju na področju fuzije, ki so bili sklenjeni med Skupnostjo in tretjimi državami.

Dejavnosti

1. Izgradnja reaktorja ITER

Sem spadajo dejavnosti za skupno izvedbo projekta ITER, zlasti vodenje mednarodne organizacije ITER in Evropskega skupnega podjetja za ITER, upravljanje in kadrovanje, splošna tehnična in administrativna podpora, izdelava opreme in naprav ter podpora projektu v času izgradnje.

2. Raziskave in razvoj za pripravo na obratovanje reaktorja ITER

Z usmerjenim fizikalno-tehnološkim programom bo potekalo izkoriščanje Skupnega evropskega torusa (JET) in drugih naprav za magnetne konfinacije, ki so pomembne za projekt ITER. Program bo ocenil posebne ključne tehnologije reaktorja ITER, povzel projektne odločitve v zvezi z njim in pripravil njegovo obratovanje.

3. Omejene tehnološke dejavnosti za pripravo elektrarne DEMO

Še naprej se bodo razvijali fuzijski materiali in ključne tehnologije za fuzijo in nadaljevalo se bo delo skupine, ki pripravlja izgradnjo Mednarodne obsevalne naprave za testiranje fuzijskih materialov (IFMIF).

4. Dolgoročne raziskovalne in razvojne dejavnosti

Potekale bodo omejene dejavnosti za razvoj izboljšanih konceptov za sisteme magnetne konfinacije (usmerjene v pripravo na delovanje stelaratorja W7-X) ter teoretično delo in modeliranje, namenjeno celovitemu razumevanju fuzijskih plazem.

5. Človeški viri, izobraževanje in usposabljanje

Glede na takojšnje in srednjeročne potrebe, povezane s projektom ITER, in za nadaljnji razvoj fuzije se bodo še naprej podpirale spodbude za usposabljanje "generacije ITER" v smislu števila, obsega spretnosti in znanj ter visoke ravni usposabljanja in izkušenj.

⁽¹⁾ UL L 246, 21.9.2007, str. 34.

6. Infrastrukture

Reaktor ITER bo nova raziskovalna infrastruktura z močno evropsko razsežnostjo.

7. Industrija in postopki prenosa tehnologij

Za hiter prenos inovacij v okviru projekta ITER v evropsko industrijo so potrebne nove organizacijske strukture. Za to bo skrbel forum za industrijske inovacije na področju fuzije, v okviru katerega bodo oblikovani načrt za fuzijsko tehnologijo in pobude za razvoj človeških virov s poudarkom na inovacijah in možnostih zagotavljanja novih proizvodov in storitev.

I.B. JEDRSKA FISIJA, VARNOST IN ZAŠČITA PRED SEVANJEM

Cilj

Vzpostavitev trdne znanstvene in tehnične osnove, da bi pospešili konkretne rešitve za varnejše ravnanje z dolgoživimi radioaktivnimi odpadki, izboljšanje zlasti varnosti⁽¹⁾ in prispevanje k učinkoviti rabi virov in stroškovni učinkovitosti jedrske energije ter zagotavljanje močnega in družbeno sprejemljivega sistema zaščite ljudi in okolja pred vplivi ionizirajočega sevanja.

Utemeljitev

Vprašanje jedrske energije je del razprav o boju proti podnebnim spremembam in zmanjševanju evropske odvisnosti od uvožene energije. Okvirni program bo – gledano širše v okviru iskanja trajnostne mešanice energetskih virov prihodnosti – k razpravi o koristih in omejitvah jedrske energije, pridobljene s fisijo, za nizkoogljično gospodarstvo prispeval tudi z raziskovalnimi dejavnostmi. Z zagotavljanjem še višje ravni varnosti bi naprednejše jedrske tehnologije lahko omogočile tudi znatno izboljšanje učinkovitosti in uporabe virov ter proizvedle manj odpadkov kot sedanji koncepti. Vidikom jedrske varnosti bo posvečena največja možna pozornost.

Še naprej si je treba prizadevati za ohranitev izjemnih varnostnih standardov Skupnosti, izboljšanje zaščite pred sevanjem pa ostaja prednostna naloga. Ključni vprašanji sta obratovalna varnost reaktorjev in ravnanje z dolgoživimi odpadki, v zvezi s katerima se nadaljuje delo na tehnični ravni, potreben pa je tudi skupni politični in družbeni prispevek. Pri vseh oblikah uporabe sevanja, tako v industriji kot tudi v medicini, prevladuje načelo varovanja ljudi in okolja. Za vsa tematska področja, ki se obravnavajo v tem kontekstu, je značilna velika skrb za zagotovitev visoke ravni varnosti.

Od začetka sedmega okvirnega programa Euratom so bile uvedene tri večje evropske pobude za sodelovanje v jedrski znanosti in tehnologiji. To so tehnološka platforma za trajnostno jedrsko energijo (*Sustainable Nuclear Energy Technology Platform* – SNETP), tehnološka platforma za odlaganje odpadkov v geološke formacije (*Implementing Geological Disposal Technology Platform* – IGDTP) in multidisciplinarna evropska pobuda za manjšo izpostavljenost (*Multidisciplinary European Low Dose Initiative* – MELODI). Dejavnosti pobud SNETP in IGD-TP so zelo podobne prednostnim nalogam iz strateškega načrta za energetsko tehnologijo, obenem je ožja skupina organizacij v okviru pobude SNETP odgovorna za izvajanje evropske industrijske pobude za trajnostno jedrsko energijo (ESNII). Pobude vključujejo dejavnosti iz okvirnega programa, in sicer zlasti glede vprašanja jedrske varnosti.

Na ravni Unije se krepi sodelovanje med pobudami SNETP, IGD-TP in MELODI ter drugimi interesnimi forumi, kot sta Evropski forum za jedrsko energijo (ENEF) in Skupina evropskih regulatorjev za jedrsko varnost (ENSREG), po potrebi pa se bodo prizadevanja za dodatno sinergijo nadaljevala tudi z dejavnostmi okvirnega programa, pri čemer je treba opozoriti, da bi morala razvoj industrijskih proizvodov in storitev financirati industrija sama.

Za okvirni program Euratom je značilna velika skrb za spodbujanje visoke ravni varnosti, pri čemer se upošteva tudi mednarodni vidik. Poleg tega bo program še naprej podpiral pobude, ki zagotavljajo, da bodo objekti, usposabljanje in možnosti usposabljanja v Evropi še naprej ustrezali sedanjim usmeritvam nacionalnih programov in bodo v najboljšem interesu celotne Unije, zlasti kar zadeva jedrsko varnost in zaščito pred sevanjem. Predvsem s tem se bo zagotavljalo ohranjanje ustrezne kulture varnosti.

Dejavnosti

1. Ravnanje z dokončnimi radioaktivnimi odpadki

V izvajanje usmerjene raziskovalne dejavnosti glede preostalih ključnih vidikov odlaganja izrabljenega goriva in dolgoživih radioaktivnih odpadkov v globinska geološka odlagališča, po potrebi s predstavitvijo tehnologij in varnosti, ter podpora razvijanju skupnega evropskega pogleda na glavna vprašanja v zvezi z ravnanjem z odpadki od odvajanja do odlaganja.

⁽¹⁾ Vse raziskovalne dejavnosti na področju jedrske varnosti so zajete v razdelku II "Jedrske dejavnosti Skupnega raziskovalnega središča (JRC)".

2. Reaktorski sistemi

Raziskave v podporo varnemu delovanju vseh zadevnih vrst reaktorskih sistemov (vključno z napravami za gorivni cikel), ki se uporabljajo v Evropi, ali, kolikor je potrebno zaradi ohranjanja širokega strokovnega znanja o jedrski varnosti v Evropi, tistih vrst reaktorjev, ki bi se lahko uporabljali v prihodnosti, z izključnim poudarkom na varnostnih vidikih, vključno z vsemi vidiki gorivnega cikla, povezanimi z ravnanjem z odpadki, kot sta ločevanje in pretvorba. Spremljevalni ukrepi, ki naj bi prispevali k razpravi o trajnostni mešanici energetskih virov v Evropi.

3. Zaščita pred sevanjem

Raziskave, zlasti v zvezi s tveganji ob izpostavljenosti nizkemu sevanju, medicinskimi uporabami in ravnanjem ob nesrečah, da bi postavili znanstvene temelje za zanesljiv, uravnotežen in družbeno sprejemljiv sistem zaščite, hkrati pa upoštevali koristi od uporabe sevanja v medicini in industriji.

4. Infrastrukture

Podpora uporabi in nadaljnji dostopnosti ključnih raziskovalnih infrastruktur v zgoraj navedenih prednostnih tematskih področjih in sodelovanju med slednjimi.

5. Človeški viri in usposabljanje

Podpora ohranitvi in nadaljnemu razvijanju znanstvene usposobljenosti in kadrovske zmogljivosti z namenom zagotavljanja dolgoročneje razpoložljivosti ustrezno usposobljenih raziskovalcev, inženirjev in zaposlenih v jedrskem sektorju.

II. JEDRSKE DEJAVNOSTI SKUPNEGA RAZISKOVALNEGA SREDIŠČA (JRC)

Cilj

Posebni jedrski program Skupnega raziskovalnega središča (JRC) je usmerjen v izpolnjevanje obveznosti iz Pogodbe na področju raziskav in razvoja s posebnim poudarkom na jedrski varnosti in zaščiti pred sevanjem ter v podporo tako Komisiji kot tudi državam članicam pri zaščitnih ukrepih in neširjenju, ravnanju z odpadki, varnosti jedrskih naprav in gorivnega cikla, radioaktivnosti v okolju in zaščiti pred sevanjem. JRC bo dodatno okreplil svojo vlogo evropskega referenčnega središča za razširjanje informacij, usposabljanje in izobraževanje strokovnjakov ter mladih znanstvenikov, in sicer zlasti na področjih jedrske varnosti in zaščite ter zaščite pred sevanjem.

Utemeljitev

Nujno je treba razvijati znanje, spretnosti in usposobljenost za zagotovitev zahtevanega, vrhunskega, neodvisnega in zanesljivega strokovnega znanja, ki bo podprlo politike Unije na področjih varnosti jedrskih reaktorjev in gorivnega cikla ter zaščitnih ukrepov in varnosti na jedrskem področju. Podpora politiki Unije, usmerjena k uporabnikom, kot je poudarjena v poslanstvu JRC, bo dopolnjena s proaktivno vlogo znotraj Evropskega raziskovalnega prostora pri izvajanju visokokakovostnih raziskovalnih dejavnosti v tesnem sodelovanju z industrijo in drugimi organi ter pri razvijanju omrežij z javnimi in zasebnimi ustanovami v državah članicah.

Dejavnosti

1. Ravnanje z jedrskimi odpadki in vplivi na okolje, kar bo usmerjeno v zmanjševanje negotovosti in reševanje odprtih vprašanj pri odlaganju odpadkov s ciljem razvoja učinkovitih rešitev za ravnanje z visoko radioaktivnimi jedrskimi odpadki na podlagi obeh glavnih možnosti (neposredno odlaganje ali ločevanje in pretvorba). Prav tako se bodo razvijale dejavnosti za krepitev razumevanja in modeliranja fizikalnih, kemijskih in osnovnih značilnosti aktinidnih snovi in za vzpostavitev podatkovne zbirke visoko natančnih referenčnih jedrskih podatkov, in sicer za aplikacije v jedrski energiji in nejedrske aplikacije (npr. v medicini). Zaradi krepitev prizadevanj na področju zaščite pred sevanjem se bodo v podporo usklajevanju nacionalnih postopkov in sistemov nadzora še naprej razvijali okoljski modeli za razpršitev radioizotopov v povezavi z nadzornimi testi okoljske radioaktivnosti.
2. Jedrska varnost, kar bo prispevalo k izvajanju raziskav o varnosti gorivnih ciklov, pri čemer bo glavna pozornost namenjena varnosti sedanjih reaktorjev v Uniji. Izvajale se bodo tudi raziskave v zvezi z varnostjo novih, inovativno zasnovanih reaktorjev ter vidiki varnosti in zaščite pri inovativnih gorivnih ciklih, podaljšanem izgorevanju ali novih tipih goriv. V tem okviru se bodo razvijale varnostne zahteve in napredne ocenjevalne metode za sisteme reaktorjev, ki so pomembni za jedrsko varnost v Evropi. JRC bo poleg tega usklajeval evropski prispevek k pobudi R&R Mednarodnega foruma četrte generacije jedrskih energetskih sistemov, kjer bo deloval kot združevalna sila in skrbel za razširjanje raziskav na tem področju. Zagotavljal bo tudi znanstveno strokovno znanje na področju jedrskih nezdod in nesreč.
3. Jedrska zaščita, kar bo usmerjeno v nadaljnjo podporo uresničevanju zavez Skupnosti, zlasti razvijanju metod za nadzor nad objekti gorivnega cikla, izvajanju dodatnega protokola, vključno z okoljskim vzorčenjem in celostnimi zaščitnimi ukrepi, in preprečevanju zlorabe jedrskih in radioaktivnih snovi, povezane z nedovoljenim prometom s takimi snovmi, vključno z jedrsko forenziko.

PRILOGA II

SCHEME FINANCIRANJA

Ob upoštevanju pravil za udeležbo, določenih za izvajanje okvirnega programa, bo Skupnost z vrsto shem financiranja podpirala dejavnosti na področju raziskav in tehnološkega razvoja, vključno s predstavitvenimi dejavnostmi, ki so predvidene v posebnih programih. Te sheme se bodo uporabljale, samostojno ali skupaj, za financiranje različnih kategorij ukrepov, ki se bodo izvajali v celotnem okvirnem programu.

1. SCHEME FINANCIRANJA NA PODROČJU FUZIJSKE ENERGIJE

Dejavnosti na področju raziskav fuzijske energije zaradi svoje narave potrebujejo posebno ureditev. Finančna podpora bo namenjena dejavnostim, ki se izvajajo na podlagi postopkov, določenih v:

- 1.1. pogodbah o pridružitvi med Komisijo in državami članicami ali polno pridruženimi tretjimi državami ali med Komisijo in subjekti v državah članicah ali polno pridruženih tretjih državah, ki določajo izvajanje dela raziskovalnega programa Skupnosti na področju fuzijske energije v skladu s členom 10 Pogodbe;
- 1.2. Evropskem sporazumu za razvoj fuzije (EFDA), večstranskem sporazumu, sklenjenem med Komisijo in organizacijami v državah članicah in pridruženih tretjih državah ali med Komisijo in organizacijami, ki delujejo v imenu držav članic in pridruženih tretjih držav, v katerem so med drugim določeni okvir za nadaljnje raziskave fuzijske tehnologije v pridruženih organizacijah in industriji, uporaba naprav JET in evropski prispevek k mednarodnemu sodelovanju;
- 1.3. Evropskem skupnem podjetju za ITER na podlagi členov 45 do 51 Pogodbe;
- 1.4. mednarodnih sporazumih med Skupnostjo in tretjimi državami, ki zajemajo dejavnosti na področju raziskav in razvoja fuzijske energije, zlasti v sporazumu o projektu ITER in sporazumu za izvajanje dejavnosti širšega pristopa;
- 1.5. vseh drugih večstranskih sporazumih, sklenjenih med Skupnostjo in pridruženimi organizacijami, zlasti v Sporazumu o mobilnosti osebja;
- 1.6. ukrepih za delitev stroškov za spodbujanje raziskav fuzijske energije in prispevanje k njim, ki se izvajajo v sodelovanju z organi v državah članicah ali tretjih državah, pridruženih okvirnemu programu, s katerimi ni bila sklenjena pogodba o pridružitvi.

Poleg zgoraj navedenih dejavnosti se lahko podprejo ukrepi za spodbujanje in razvijanje človeških virov, dodelijo štipendije in uvedejo integrirane infrastrukturne pobude ter sprejmejo posebni podporni ukrepi, zlasti za usklajevanje raziskav fuzijske energije, izvajanje študij v podporo tem dejavnostim ter za spodbujanje publikacij, izmenjave informacij in usposabljanja z namenom spodbujanja prenosa tehnologije.

2. SCHEME FINANCIRANJA NA DRUGIH PODROČJIH

Dejavnosti okvirnega programa na področjih, ki ne zadevajo fuzijske energije, se bodo financirale z vrsto shem financiranja. Te sheme se bodo uporabljale, samostojno ali skupaj, za financiranje različnih kategorij ukrepov, ki se bodo izvajali v celotnem okvirnem programu.

V sklepih o posebnih programih, delovnih programih in razpisih za zbiranje predlogov bodo po potrebi navedeni:

- vrste shem, uporabljenih za financiranje različnih kategorij ukrepov,
- kategorije udeležencev (kot so raziskovalne organizacije, univerze, industrija, javni organi), ki lahko sheme uporabljajo,
- vrste dejavnosti (raziskave, razvoj, predstavitve, usposabljanje, razširjanje, prenos znanja in druge s tem povezane dejavnosti), ki jih lahko financirajo posamezne sheme.

Kadar se lahko uporabijo različne sheme financiranja, se lahko v delovnih programih določi shema financiranja, ki se mora uporabiti za temo, za katero je objavljen razpis.

SHEME financiranja so naslednje:

(a) V podporo ukrepom, ki se izvajajo predvsem na podlagi razpisov za zbiranje predlogov:

1. Skupni projekti

Podpora raziskovalnim projektom, ki jih izvajajo konzorciji z udeleženci iz različnih držav, da bi razvili novo znanje in tehnologijo, izdelke ali skupne vire za raziskave. Obseg, področje uporabe in notranja organizacija projektov se lahko razlikujejo od področja do področja in od teme do teme. Projekti lahko segajo od manjših ali nekoliko obsežnejših usmerjenih raziskovalnih ukrepov do večjih integriranih projektov, pri katerih se za dosego določenega cilja uporabi znatna količina virov. Podpora usposabljanju in poklicnemu razvoju raziskovalcev bo vključena v delovne načrte projektov.

2. Mreže odličnosti

Podpora skupnim raziskovalnim programom, ki jih izvaja več raziskovalnih organizacij, ki povezujejo svoje dejavnosti na danem področju; te programe izvajajo raziskovalne skupine v okviru dolgoročnega sodelovanja. Za izvajanje teh skupnih raziskovalnih programov bodo morale te organizacije sprejeti formalno obvezo. Podpora usposabljanju in poklicnemu razvoju raziskovalcev bo vključena v delovne načrte projektov.

3. Usklajevalni in podporni ukrepi

Podpora dejavnostim, namenjenim usklajevanju ali podpori raziskav (povezovanje v mreže, izmenjave, nadnacionalni dostop do raziskovalnih infrastruktur, študije, konference, prispevki med izgradnjo nove infrastrukture itd.) ali spodbujanju razvoja človeških virov (npr. povezovanje v mreže in vzpostavljanje programov usposabljanja). Ti ukrepi se lahko izvajajo tudi z drugimi sredstvi, ne le z razpisi za zbiranje predlogov.

(b) V podporo ukrepom, ki se izvajajo na podlagi sklepov Sveta, ki temeljijo na predlogu Komisije, bo Skupnost zagotovila finančno podporo pobudam velikega obsega, financiranim iz več virov:

- finančni prispevek za skupna podjetja na podlagi postopkov in določb iz členov 45 do 51 Pogodbe;
- finančni prispevek za razvoj novih infrastruktur evropskega interesa.

Skupnost bo pri uporabi shem financiranja upoštevala določbe Uredbe Sveta (Euratom) št. 139/2012 z dne 19. decembra 2011 o določitvi pravil za udeležbo podjetij, raziskovalnih središč in univerz pri posrednih ukrepih okvirnega programa Evropske skupnosti za atomsko energijo ter za razširjanje rezultatov raziskav (2012–2013) ⁽¹⁾ glede predpisov o državni pomoči, zlasti okvir za državno pomoč raziskavam in razvoju, kot tudi mednarodne predpise na tem področju. V skladu s tem mednarodnim okvirom bo treba obseg in obliko finančne udeležbe preučiti za vsak primer posebej, zlasti če je na voljo financiranje iz drugih javnih virov, vključno z drugimi viri financiranja EU, kot je Evropska investicijska banka (EIB).

Za udeležence v posrednem ukrepu, ki se izvaja v regiji, ki zaostaja v razvoju (konvergenčne regije iz člena 5 Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ⁽²⁾), vključno z regijami, ki so upravičene do sredstev iz strukturnih skladov na podlagi cilja "konvergenca", in regijami, ki so upravičene do sredstev iz kohezijskega sklada, in najbolj oddaljenimi regijami), bodo zbrana dopolnilna sredstva iz strukturnih skladov, kadar bo to mogoče in ustrezno.

3. NEPOSREDNI UKREPI — SKUPNO RAZISKOVALNO SREDIŠČE

Skupnost bo v skladu s Sklepom Sveta 2012/95/Euratom z dne 19. decembra 2011 o posebnem programu, ki ga bo z neposrednimi ukrepi izvajalo JRC v sklopu okvirnega programa Evropske skupnosti za atomsko energijo za dejavnosti na področju jedrskih raziskav in usposabljanja (2012–2013) ⁽³⁾, za izvajanje dejavnosti, označenih kot neposredni ukrepi, zaprosila Skupno raziskovalno središče.

⁽¹⁾ Glej stran 1 tega Uradnega lista.

⁽²⁾ UL L 210, 31.7.2006, str. 25.

⁽³⁾ Glej stran 40 tega Uradnega lista.